

Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Aan de raad van de gemeente Emmen
Postbus 30001
7800 RA EMMEN

team
Beleid leefomgeving

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door	BSN
354790-2022:387110	354790-2022	2.	M. Loonstra- Buzogány	
datum	telefoon	fax	e-mail	
24 november 2022	14 0591		gemeente@emmen.nl	

onderwerp
Transportschaarste op het hoogspanningsnet van TenneT

Geachte leden van de raad,

Op 17 november heeft TenneT, als beheerder van het hoogspanningsnetwerk, een aankondiging van afnameschaarste gedaan voor de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel. Afnameschaarste houdt in dat de vraag naar elektriciteit de maximale capaciteit van het hoogspanningsnetwerk nadert. Het directe gevolg van de aankondiging is dat vanaf 18 november 2022 geen gebruikers met een nieuwe grootverbruikersaansluiting kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet in de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel. Omdat het regionale en lokale netwerk van Enexis Netbeheer afhankelijk is van de aanvoer en afvoer van elektriciteit via het hoogspanningsnetwerk, heeft dit ook directe gevolgen voor de ontwikkelingen in de gemeente Emmen. Voor meer informatie over het ontstaan van de afnameschaarste verwijzen wij naar de brief van Enexis en de publicatie van Tennet in de bijlage van deze brief.

Effecten van deze aankondiging

De afnameschaarste op het elektriciteitsnet heeft grote impact op de gehele Drentse samenleving. De aankondiging brengt met zich mee dat TenneT en Enexis voorlopig geen verzoeken kunnen honoreren voor een nieuwe grootverbruikersaansluiting. De vestiging van nieuwe bedrijven of uitbreiding van bestaande bedrijven wordt daarmee in de komende jaren zeer onzeker. De verduurzaming van bedrijven, waarbij het productieproces geëlektrificeerd wordt als alternatief voor het gebruik van aardgas, wordt hierdoor de komende jaren nagenoeg onmogelijk gemaakt, evenals het bouwen van snelladers voor elektrisch aangedreven wegverkeer. Deze tegenslag komt bovenop de al enkele jaren bestaande transportschaarste voor teruglevering waardoor nieuwe zon- en windprojecten in Drenthe niet kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet.

De afnameschaarste zal mogelijk ook effect hebben op de ontwikkeling van het nieuwe bedrijventerrein De Tweeling en het Bedrijvenpark A37. De concrete omvang en de impact van het probleem is nog niet bekend. Dit wordt duidelijk wanneer Enexis aan de hand van het TenneT-onderzoek de berekeningen voor het regionale net uitvoert.

Aanvragen voor nieuwe initiatieven, zowel voor teruglevering als voor afname van elektrisch vermogen, worden tot die tijd wel geaccepteerd, maar in de wachtrij gezet tot het moment dat er weer netcapaciteit beschikbaar komt. Dit geldt voor alle grootverbruikers met een aansluiting groter dan 3x80 Ampere. Hieronder vallen o.a. supermarkten met grote koelinstallaties, bedrijven met elektrische boilers, oplaadpalen voor vrachtauto's, etc.

De bestaande afspraken over nieuwe, nog te realiseren, aansluitingen voor bedrijven en duurzame energieprojecten wijzigen niet mits de offertes hiervan getekend zijn.

Kleinverbruikersaansluitingen, zoals huishoudens en kleine MKB-bedrijven worden vooralsnog niet geraakt door de aankondiging van afnameschaarste.

Oplossingsrichtingen

In de komende periode onderzoekt TenneT of het toepassen van het systeem van 'spitsmijden' (congestiemanagement) in onze provincie capaciteitsruimte kan opleveren. De resultaten van de onderzoeken zijn naar verwachting in de zomer van 2023 beschikbaar. Als congestiemanagement geen resultaat oplevert kan Enexis pas weer nieuwe klanten met een grootverbruikersaansluiting aansluiten als uitbreiding van het hoogspanningsnet gerealiseerd is.

Het probleem van transportschaarste moet uiteindelijk worden opgelost door uitbouw van het hoogspanningsnetwerk. Op dit moment worden voorbereidingen getroffen voor de bouw van een nieuw hoogspanningsstation bij Veenoord/Boerdijk. Het probleem van transportschaarste zal na realisatie van het hoogspanningsstation voorlopig zijn opgelost. Naar verwachting wordt dit station in gebruik genomen in 2027. Het bestemmingsplan daarvoor is in procedure en wordt naar verwachting in maart 2023 ter behandeling aangeboden aan uw raad.

Of de capaciteit van het hoogspanningsstation Veenoord/ Boerdijk afdoende is om de problemen structureel op te lossen, is nog niet duidelijk. De capaciteit van het hoogspanningsstation is gebaseerd op de ambities voor het opwekken van duurzame energie die tot 2030 zijn vastgesteld in de RES-regio Drenthe. Het is echter niet duidelijk hoe de toename van de vraag naar elektriciteit zich ontwikkelt in de komende jaren en welk beslag dat legt op de capaciteit van het hoogspanningsstation. Duidelijk is wel dat elektrificatie van productieprocessen, warmtevoorzieningen in de gebouwde omgeving en wegvervoer, onder invloed van de situatie in de Oekraïne veel sneller verloopt dan verwacht. Hoogstwaarschijnlijk heeft TenneT bij de capaciteitsberekening van het hoogspanningsstation Veenoord/ Boerdijk hier geen rekening mee gehouden. De gemeente Emmen zal er bij Enexis en TenneT op aandringen de tweejaarlijkse investeringsplannen van de netbeheerders aan te passen op de actualiteit, ook met betrekking tot de capaciteit van het hoogspanningsstation Veenoord/ Boerdijk.

Naast de uitbreiding van het elektriciteitsnet is er ook veel te winnen met 'optimaal netgebruik', maar dat vergt een andere benadering. Te denken valt aan het situeren van grootverbruikers in de nabijheid van installaties voor het opwekken van duurzame elektriciteit, smart grids waarbij vraag en aanbod van elektriciteit op elkaar worden afgestemd of/en opslag en conversie van elektriciteit. In Emmen is hiervoor recent al een pilot opgestart. In samenwerking met de provincie en Enexis voeren we een onderzoek uit naar de mogelijkheden voor congestiemanagement specifiek in Emmen (E-hub) waarbij wordt gekeken op welke manier vraag en aanbod lokaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Hierdoor worden we, naar verwachting, minder afhankelijk van met name het landelijke elektriciteitsnet.

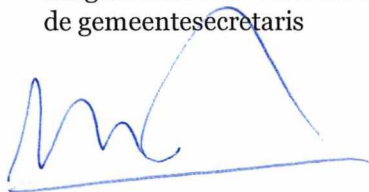
Daarnaast zijn we ook aan de slag gegaan om op de langere termijn beter grip te krijgen op de beschikbaarheid van transportcapaciteit. Zo werken de provincie, de Drentse gemeenten en de netbeheerder samen aan het Integraal programmeren van de regionale infrastructuur. Het doel van het integraal programmeren is om de investeringen in de regionale netcapaciteit af te stemmen op ruimtelijke en economische ontwikkelingen zowel voor teruglevering als voor afnamecapaciteit. Hiermee verschuift de regie op de energie-infrastructuur op regionaal niveau naar de democratisch gekozen instanties: provincie en gemeenten.

Tot slot

Het college is zeer teleurgesteld over de aankondiging van Tennet. Voor Emmen is het extra zuur, aangezien we hoge ambities hebben op het gebied van hernieuwbare energie, de verduurzaming van het bedrijfsleven en de economische groei. Dit bericht beperkt de kansen op vestiging van nieuwe bedrijven en maakt uitbreidingmogelijkheden van gevestigde bedrijven vrijwel onmogelijk.

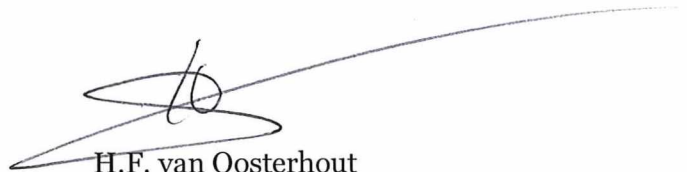
Wij zullen op korte termijn acties ondernemen om, waar mogelijk, het probleem te verminderen. We zullen dat doen in nauwe samenwerking met de regionale netbeheerder en het lokale bedrijfsleven. In de komende periode zullen we samen met het bedrijfsleven en Enexis inventariseren waar zich acute problemen voordoen en welke oplossingsrichtingen beschikbaar zijn voor deze gevallen. Het bedrijfsleven, onder aanvoering van Ondernemend Emmen, heeft al contact opgenomen met het bestuur van Tennet om een situatierapport te vragen over de concrete gevolgen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen
de gemeentesecretaris

M. Plantinga-Leenders

de burgemeester

H.F. van Oosterhout